

Veiklos ataskaita

Svarbiausi pasiekimai, veiklos ir iniciatyvos

Baltijos aplinkos forumo

2018 m.

**Saugome gamtą drauge
su žmogumi**

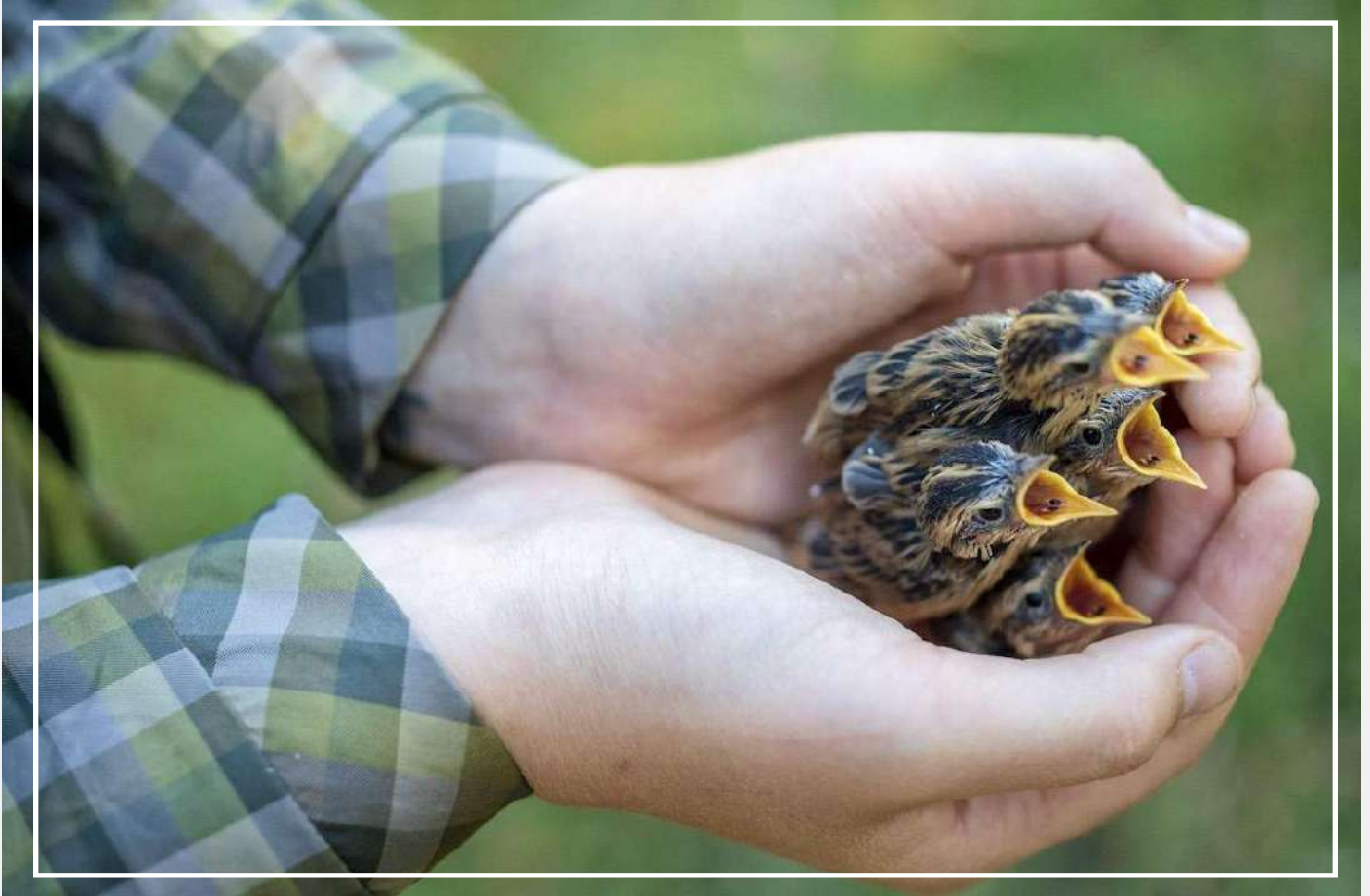
www.bef.lt

TURINYS

- 04 **Įgyvendinami projektai**
Meldinės nendrinukės apsauga
LIFE VIVA GRASS
NATURALIT
Pagalvok, kai perki
LIFE FIT FOR REACH
UNISECO
Baltic rePAIR, DESIRE
Ateities lyderiai
GrePP
ResponSEABLE
- 28 **Teiktos paslaugos**
- 30 **Savadoriškos iniciatyvos**
- 36 **Mūsų poveikis aplinkai**
- 38 **2018 m. vykdyti projektai**
- 40 **Finansinė ataskaita**
- 44 **Parama mūsų veiklai**
- 46 **Savadorystė**

MELDINĖS NENDRINUKĖS APSAUGA

LIFE Magni Ducatus Acrola
2016-2023
Lietuvoje ir Baltarusijoje

2018-ieji metai meldinės nendrinukės apsaugai buvo itin reikšmingi. Iki šiol dar nė vieni metai nepareikalavo tiek projekto komandos jėgų ir atsidavimo, nė vienais metais neįvyko tiek tarptautiniu, tiek nacionaliniu lygiu svarbių įvykių.

Pirmasis pasaulyje meldinių nendrinukių perkėlimas

Ko gero svarbiausias įvykis – pirmą kartą pasaulyje įgyvendintas meldinių nendrinukių perkėlimas (translokacija) iš Baltarusijos į Lietuvą. Iš didžiausios retųjų giesmininkų populiacijos Zvaniec pelkėje į Žuvinto biosferos rezervatą atvežėme 50 šių paukščių jauniklių. Sėkmingai užauginome ir į laisvę paleidome 98 % jų tikėdamiesi, kad po žiemos Afrikoje jie sugrįš į savo naujus namus Žuvinte.

Tarptautiniai ekspertai mus sveikino su neįtikėtina sėkminga perkėlimo proceso pradžia ir drauge su mumis viltिंगai laukia 2019 metų, kuomet paaiškės, ar ši gamtosaugos priemonė iš tiesų veikia.

„Galimybė stebėti, kaip sėkmingai perkėlimas įgyvendinamas iki šiol, yra jaudinantis momentas. Jau dabar projekto komanda sukaupė daug vertingos patirties, kurią galėsime vėliau pritaikyti tolimesnei rūšies apsaugai.“ - lankydamasis Lietuvoje translokacijos metu sakė garsus meldinės nendrinukės tyrinėtojas, iki šiol vienintelis nelaisvėje auginęs ir sėkmingai veisęs šios rūšies paukščius, dr. Karlas Šulchagenas .

Su mumis meldinių nendrinukių perkėlime dalyvavo ir 15min.lt komanda. Jų parengtame specialiaame multimedijos pasakojime galite sužinoti daug įdomių detalių.

Geolokatorių tyrimas

Kitas, ne mažiau reikšmingas įvykis pernai buvo prasidėjęs geolokatorių tyrimas, kurio metu bus siekiama išsiaiškinti, kur žiemoja meldinės nendrinukės iš Lietuvos ir šiaurinės Baltarusijos. Tyrimo metu 60 paukščių buvo uždėti specialūs davikliai – geolokatoriai. Šie, į mažas kuprinėles panašūs, prietaisai fiksuoja dienos šviesą, dėl to, norint sužinoti skridimo maršrutą, kitąmet reikės tuos pačius paukščius pagauti, nuimti prietaisą ir sukauptus duomenis apdoroti. Ši informacija svarbi planuojant tolimesnius rūšies apsaugos veiksmus, o taip pat – vertinant populiacijos svyravimus Lietuvoje bei translokacijos sėkmę.

dr. Karl Schulze-Hagen

Naujas biomasės perdirbimo cechas

2018 m. rudenį pradėjo veikti ir naujas biomasės perdirbimo cechas Drevernoje. Jame bus perdirbama vėlai nušienauta žolė iš meldinės nendrinukės namų pamaryje ir Nemuno deltoje. Cechas ne tik padės spręsti biomasės utilizavimo problemą didžiausioje retųjų giesmininkų buveinėje Lietuvoje, bet ir – paukščius saugantiems vietos ūkininkams atsikratyti pašarams netinkama žolė.

Jaunųjų gamtos reindžerių platforma

Metų pabaigoje taip pat pristatėme specialią platformą gamtą mylintiems ir ją pažinti norintiems vaikams www.gamtosreindzeris.lt. Jaunųjų gamtos reindžerių platformoje 7-14 amžiaus vaikai gali rasti įvairių užduočių ir žaidimų, o mokytojai ir tėvai – įkvėpimai pamokoms ir laisvalaikio gamtoje.

Tęšėme tradicinius vizitus pas Nemuno deltos ūkininkus, kurių žemėse peri meldinės nendrinukės. Taip pat organizavome tradicines meldinių nendrinukių sutiktuves, kurių metu ne tik diskutavome su ūkininkais apie paukščių apsaugą, bet ir kėlėme vėliavas taip sveikindami grįžusias nendrinukes.

Projekto teritorijose Lietuvoje ir Baltarusijoje toliau tęšėme gamtotvarkos darbus – šalinome menkaverčius krūmynus, nendres. Siekiant užtikrinti šių teritorijų palaikymą ateityje, visoms teritorijoms parengėme preliminarinius gamtotvarkos planus, juos aptarėme su vietos bendruomenėmis.

Taip pat nuosekliai išstudijavome visas potencialias kertines meldinės nendrinukės buveines Lietuvoje (buvusius ir esamus durpynus), suvedėme jas į GIS duomenų bazę. Pagal mokslininkų nustatytus kriterijus sudarėme labiausiai tinkamų teritorijų 100-tuką. Siekdami išsiaiškinti perspektyviausias vietas, kur būtų galima buveinių tinklą plėsti, šias teritorijas lankysime ir rinksime papildomus duomenis.

Tęšėme įvairius tyrimus – augalijos, vandens lygio, vabzdžių. Išbandėme nuotolinio buveinių kartografavimo metodą naudojant nepilotuojamą orlaivį ir satelitines nuotraukas.

Visose projekto teritorijose Lietuvoje ir Baltarusijoje iškilo informaciniai stendai, informuojantys apie išskirtines projekto teritorijų vertybes.

2019-ieji metai žada dar daugiau iššūkių, nuotykių ir patirčių. Jei nori visad žinoti, kaip mums sekasi, prenumeruok projekto naujienlaiškį www.meldine.lt

„LIFE VIVA GRASS“

PIEVŲ TEIKIAMOS NAUDOS ŽMONĖMS VERTINIMAS IR JOS VAIZDAVIMAS PAŽANGIOJE GIS PRIEMONĖJE

2014-2018
Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

INTEGRUOTO PLANAVIMO PRIEMONĖ

2018 m. projekto komandai buvo ypač aktyvūs. Dienos šviesą išvydo visos trys Integruotos planavimo priemonės aplikacijos. Apie įrankį, jo taikymą ir naudojimą daugiau galite sužinoti projekto svetainėje.

Lietuvoje suorganizuoti 5 priemonės naudojimo bei ekosisteminių paslaugų koncepcijos mokymai. Be to, buvo įvertintos agro-sistemų (pievų ir dirbamos žemės) ekosisteminės paslaugos visos Lietuvos (bei Latvijos ir Estijos) mastu.

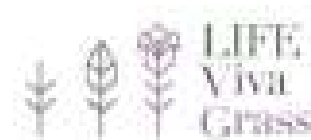

Šiais metais taip pat suorganizuotos paskutinės 5 lankytojų dienos projekto pavyzdinėse teritorijose, kuriose pristatėme projekto veiklas bei pasakojome žmonėms apie pievų teikiamas ekosistemines paslaugas. Nemuno deltoje, kartu su partneriais organizuota „Paukščių palydėtuvių“ šventė sutraukė didelį būrį (140) dalyvių.

Šiomet taip pat organizavome tarptautinį seminarą, kurio tema šįkart buvo „Ekosisteminių paslaugų koncepcijos integravimas teritorijų planavimą tvariam žemės naudojimui pievose ir ne tik“. Latvijoje, Siguldoje, vykusį seminarą aplankė gausus būrys (60) ekspertų.

Norime pasidžiaugti, jog projekto metu išleistas pirmasis Lietuvoje paukščių stebėjimo gidas Nemuno deltos regione

sulaukė itin didelio susidomėjimo ir visas pirmasis jo tiražas buvo išgraibstytas per keletą mėnesių. Todėl nusprendėme išleisti antrąjį, gausesnį leidinio tiražą, kuris taip pat buvo sėkmingai išdalintas paukščiais ir Nemuno delta besidomintiems paukščių stebėtojams. Leidinys pasiekė ir labiausiai užkietėjusius paukščių stebėtojus – gido autorius Marius Karlonas jį pristatė dalyvaudamas didžiausioje ir garsiausioje pasaulyje ornitologinio turizmo parodoje „Birdfair“. Todėl tikimės, kad paskleista žinia apie įspūdingas Nemuno deltos pievas ir jų teikiamas ekosistemines paslaugas – galimybę stebėti paukščius – greitai duos rezultatų ir paskatins gamtinio turizmo vystymąsi regione.

NATURA 2000 TINKLO VALDYMO OPTIMIZAVIMAS LIETUVOJE

LIFE IP PAF-NATURALIT
2018-2027
Lietuvoje

2018 m. prasidėjo naujas itin ambicingas projektas, kuriuo siekiama įgyvendinti tvarias teigiamas permainas Natura 2000 tinklo valdymo srityje ir paskatinti sisteminius pokyčius mūsų šalies gamtosaugoje. Mūsų organizacijos pagrindinės atsakomybės apima darbą su gamtosaugos ir žemės ūkio integravimu, ekstensyvaus ūkininkavimo bei saugomose teritorijose gyvenančių bendruomenių verslumo skatinimu, visuomenės informavimu.

NATURALIT

3 festivaliai gamtoje

2018 m. surengėme 3 festivalius gamtoje, kurie ne tik skatino lankytojų asmeninius potyrius gamtoje, supažindino su gamtinėmis vertybėmis, bet ir supažindino vietos bendruomenę su saugomų teritorijų nauda. Drauge su vietos gyventojais sukūrėme išskirtines renginių programas bei sudarėme sąlygas vietiniams parduoti savo gaminamą produkciją šių festivalių metu.

Užsiregistravusių sk.	227	49	767
Dalyvių sk. sąrašė	115	76	528
Vietinių sk. programoje	7	9	18
Vietinių sk. turgelyje	10	2	7
Rekomenduotų draugams	94 %		93 %

„Labai laukiau, nes jau kažkaip ir jaučiau, kad toje aplinkoje bus kažkas ypatingo... Neapsirikau... Iš tiesų norėjau rašyti Jums padėką, mes asmeniškai gyvename Klaipėdoje ir atvykę pas jus pamatėme ir dar kartą įsitikinome, kokie nuoširdūs, įdomūs, kūrybiški, tikri renginiai gali vykti mažesniuose miesteliuose. Mes asmeniškai labai džiaugiamės, kad mūsų dar ketverių neturintis sūnus turėjo galimybę prisiliesti prie gamtos paslapčių, jos ištakų ir t.t... Tarsi pati gamta susiliejo su jūsų renginiu... Viskas buvo taip tikra... Bent aš tai jaučiau... ir dabar dar jaučiu.... Ačiū, Jums, tubulėkite ir organizuokite, nes tai ką Jūs padarėte yra nerealū!“

Festivalio „Miško burtai“ lankytoja

Taip pat atlikome saugomų teritorijų produkto ženklo žinomumo tyrimą.

Visuomenėje ženklo žinomumas apie 43-47%

Remiantis:

- Delfi.lt/grynas apklausa (1112 respondentai, 1 klausimas)
- Internetine ir lankytojų centruose vykdyta apklausa (275 respondentai, 17 klausimų)

Tyrimo metu taip pat rinkome informaciją apie ženklo tobulinimą. Surinktą informaciją vėliau ketiname aptarti su saugomų teritorijų specialistais ir ženklo turėtojais, numatyti rekomendacijas, kaip ženklą reikėtų tobulinti ir inicijuoti ženklo viešinimo kampaniją.

DZŪKIJOS
NACIONALINIO PARKO
PRODUKTAS

AUKŠTAITIJOS
NACIONALINIO PARKO
PRODUKTAS

ŽEMAITIJOS
NACIONALINIO PARKO
PRODUKTAS

Saugomų teritorijų produkto ženklu pažymėti produktai ir paslaugos - geriausia, ką turi šios teritorijos. Pirkdami gaminius su šiuo ženklu jūs rėmsite smulkų vietos verslą, kuris saugo tos vietos gamtą, tausoja aplinką.

Drauge su žmonių su negalia bendruomene bei saugomomis teritorijomis svarstėme, kaip padaryti šias teritorijas labiau prieinamas negalia turintiems žmonėms. Svarstėme, kokius, kad ir minimalius, bet reikšmingus elementus galėtume patvarkyti trijuose nacionaliniuose parkuose, kad visi žmonės galėtų lengviau mėgautis gamta.

PAGALVOK, KAI PERKI

INOVATYVŪS VALDYMO SPRENDIMAI, SIEKIANT SUMAŽINTI PAVOJINGŲ
MEDŽIAGŲ PATEKIMĄ Į APLINKĄ IR JŲ POVEIKĮ EKOSISTEMOMS IR
ŽMONIŲ SVEIKATAI BALTIJOS JŪROS REGIONO MIESTUOSE

NonHazCity
2016-2019

Lietuvoje ir kituose Baltijos jūros miestuose

Projekto metu buvo surengtos paskaitos Šilalės ir Kauno rajono gyventojams, kur dalintasi naujausiomis žiniomis, patarimais, kaip susikurti saugią ir sveiką namų aplinką be pavojingų cheminių medžiagų. Intensyvus darbas prasidėjo ir savivaldybių gyventojų namuose. Skirtingose gyvenvietėse įsikūrusių šeimų namus aplankė cheminių medžiagų specialistai. Patikrinome 10 šeimų vonios ir virtuvės spinteles bei kosmetikos krepšelius, kartu skaitėme etiketes, dalinomės patarimais, ko buityje galima atsisakyti ir kuo tai pakeisti.

Jau trečius metus vykdomo „Interreg Baltic Sea Region“ projekto „NonHazCity“ veiklos šiais metais buvo intensyviausios. 18 partnerių įvairiuose Baltijos jūros regiono miestuose jungiančiame projekte tęsėsi intensyvios veiklos savivaldybėse. Projekte dalyvaujančios Šilalės ir Kauno rajono savivaldybės pradėjo rengti cheminių veiksmų planus, kurie projekto pabaigoje turėtų būti įtraukti į savivaldybių rengiamus oficialius planus.

apie žaliųjų pirkimų svarbą. Specialistai intensyviai dirbo ir su savivaldybėse įsikūrusiomis įmonėmis. Skirtingų sričių atstovams rengti specialūs mokymai. Į projekto veiklas asmeniškai įtraukta iki 10 savivaldybėse įsikūrusių įmonių. Joms suteiktos individualios specialistų konsultacijos, padėjusios išgyvendinti dalį pavojingų cheminių medžiagų.

2018 m. pradžioje baigtas rengti specialus projekto žurnalas „Žalias miestas“, kuriame patogia forma sugulė informacija apie pavojingas chemines medžiagas žmogaus buityje ir patarimai, kaip jų išvengti. Leidiny susilaukė didelio pasisekimo ir buvo mielai graibstomas įvairių renginių metu.

Išleista ir daugiau informacinės medžiagos, pavyzdžiui, specialūs plakatai bei atvirutės apie pavojingų cheminių

medžiagų kokteilio efektą.

Aktyviai informacija dalinomės ir projekto puslapyje Pagalvok. It bei „Facebook“ paskyroje „Pagalvok, kai perki“. Joje 2018 m. sulaukėme beveik 1000 sekėjų. Džiaugėmės ir aktyviu žiniasklaidos dėmesiu, jo dėka galėjome pasidalinti šio ir kitų projektų įgyvendinimo metu sukauptomis žiniomis su plačiąja visuomene.

EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

NONHAZCITY

LIFE FIT FOR REACH

PAVOJINGŲ CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ PAKEITIMO ĮGYVENDINIMAS LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS MAŽOSE/VIDUTINĖSE IR PRAMONĖS ĮMONĖSE

2015-2020
Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

2018 metais projekto „Pavojingų cheminių medžiagų pakeitimo įgyvendinimas Lietuvos, Latvijos ir Estijos mažose/vidutinėse ir pramonės įmonėse“ komanda sutelkė jėgas darbui su įmonėmis ir nedidelės apimties pakeitimais. Trijose Baltijos šalyse šiais metais tokių įmonių projekte dalyvavo beveik pusšimtis. Net 22 iš įmonių įsikūrusios Lietuvoje.

Projekte dalyvauja labai skirtingų verslo sričių įmonės, užsiimančios automobilių pramone, elektronikos prietaisų

gamyba, metalo ar tekstilės apdirbimu ir kt. Dar daugiau projekte nedalyvaujančių įmonių buvo suteiktos specialistų konsultacijos ir pokyčių jos ėmėsi savarankiškai. Darbo su įmonėmis rezultatas – pagilintos specialistų žinios, patobulintas cheminių medžiagų įmonėse valdymas, pagerintos darbo sąlygos, sumažintas pavojingų cheminių medžiagų poveikis aplinkai ir padidintas resursų naudojimo efektyvumas.

Įmonėms ne tik suteiktos konsultacijos – dalis jų dėl projekto teikiamos finansinės pagalbos turėjo galimybę išbandyti alternatyvias chemines medžiagas ar įrangą.

Toliau vyko intensyvus darbas ir su pagrindiniais projekto partneriais Lietuvoje – „Marijampolės pieno konservais“ bei „Vakarų metalgama“. Įmonės išbandė net po keletą galimų alternatyvų ir artėja paskutinės stadijos link – kai bus apsispręsta, kurį variantą pasirinkti ir galima bus pradėti vertinti įgyvendintus pokyčius.

LIFE / FIT FOR REACH

Pavojingų medžiagų pakeitimas Saugesnis pasirinkimas darbuotojams ir aplinkai

● Kas yra pavojingų medžiagų pakeitimas?

Tai, pavojingų medžiagų, ypač labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų (SVHC) pakeitimas saugesnėmis alternatyvomis. Tai gali būti ir sprendimai, kai cheminių medžiagų visai nesisakoma ar keičiama gamybos technologija.

● Kas yra labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos?

Tai grupė medžiagų, kurios silpnai (trumpai) sutraukia sąrašą pagal REACH reglamentą. Šios medžiagos atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

- Kanцерogeninės, mutageninės medžiagos
- Pavojus, susijęs su aplinkos tarša (PBT)
- Pavojingų susirūpinimą keliančių medžiagų
- Užtai patenkos ir labai toksiškos (VLT)

● Kam reikalingas pakeitimas?

- Sumažinti skirtingų įmonių sudarant sąjauzas žiniatinklo apsaugą
- Sumažinti cheminių medžiagų valdymo (poveikio) vidutinį lygį
- Geresnių alternatyvų pavyzdžių cheminių medžiagų, kaip tinkamų pakeičiamų variantų
- Užtikrinti saugesnį aplinkos įvykdymą
- Sumažinti darbuotojų lydinčių riziką

Dar daugiau įmonių informacija pasiekė specialių seminarų metu. Tęsimas dar projekto pradžioje startavęs seminarų ciklas. Šiomet Lietuvoje organizuoti net 6 skirtingi renginiai didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Juose pristatyti įmonėms aktualiausi klausimai – REACH reglamento reikalavimai, cheminių medžiagų klasifikavimas ir žymėjimas, inventorizacija, pavojingų cheminių medžiagų pakeitimas. Specializuotuose seminaruose dalyvavo apie 100 dalyvių iš įvairaus pobūdžio įmonių visoje Lietuvoje.

Šiomet projekto metu įgyvendinta ir didelės apimties verslo apklausa. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje apklaustos 300 įmonių. Apklausa parodė, jog įmonės aplinkosauginė atsakomybė

procentaliai didėja kartu su įmonės dydžiu. Atskleista, jog svarbiausiais faktoriais laikantis aplinkosaugos principų ir ieškant alternatyvų yra aplinkosauginis susirūpinimas ir galiojantys teisės aktai.

Projekto nauda ir rezultatai taip pat buvo aptarti ir didelės apimties tarptautiniame seminare Rygoje, suvienijusiam net tris skirtingus projektus, susijusius su cheminėmis medžiagomis.

UNISECO

Agroekologinių žemės ūkio sistemų tvarumo pažinimas ir gerinimas Europos Sąjungoje

2018 m. gegužės mėn, prasidėjo tarptautinis mokslinės programos „HORIZON 2020“ projektas „UNISECO“. Projekte dalyvauja 18 partnerių iš 16 Europos šalių. Pagrindinis šios iniciatyvos tikslas yra sustiprinti Europos ūkininkavimo tvarumą. Tai bus siekiama padaryti analizuojant tvariai veikiančius ūkių pavyzdžius įvairiose Europos šalyse, bandant išgryninti jų sėkmės garantus bei įvertinant ūkių vertinimo rezultatus platesniame kontekste (modeliuojant scenarijus, apimančius demografines tendencijas bei socialinius, ekonominius ir ekologinius visuomenės poreikius). Galiausiai pateiksime rekomendacijas Europos bendrosios žemės ūkio politikos formavimui, siekiant padidinti ūkininkavimo tvarumą Europoje.

2018-2021

Lietuvoje, Austrijoje, Čekijoje, Suomijoje, Pranzūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Italijoje, Latvijoje, Rumunijoje, Ispanijoje, Švedijoje, Šveicarijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

www.uniseco-project.eu

Per šiuos metus projekto komanda atliko parengiamuosius darbus – sukūrė ir patvirtino metodikas, kurios bus naudojamos tiriant ūkius mūsų šalyje. Lietuvoje analizuosime mažųjų pienininkų ir sūrininkų ūkininkavimo tvarumą. Šis tyrimas apims aplinkosauginius, socialinius, ekonominius ir ūkių valdymo aspektus.

DESIRE, Baltic rePAIR - 2 etapas

2018 metais mes taip pat rengėme naujas projekto paraiškas. Įgyvendindami 2 parengiamuosius (angl. SEED) projektus „DESIRE“ ir „Baltic rePAIR“ parengėme 2 naujų projektų paraiškas, susijusias su šlapynių ir durpžemių atkūrimu ir maisto medžiagų vandens telkiniuose mažinimu. Viena iš paraiškų projekto konkurse nelaimėjo, o kitai pasisekė ir šis projektas šiuo metu jau vykdomas.

2018
Lietuvoje ir Švedijoje

2017-2018
Lietuvoje, Lenkijoje ir

Ateities lyderiai

Futurepreneurs
2016-2018
Lietuvoje

www.futurepreneurs.eu

2018 m. pasibaigė darnaus verslumo skatinimo projektas „Ateities lyderiai“. Mes ateities startuoliams rengėme „Problemų sprendimo“ dirbtuves, kurių metu projekto dalyviai plėtojo ir pristatė darnias verslo idėjas. Viso projekto metu 450 dalyvių suformavo 43 komandas ir dalyvavo pre-akseleravimo programoje Lietuvoje ir Lenkijoje, iš kurių trys Lietuvos komandos įkūrė savo verslus.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

GrePPP

Žalieji viešieji farmacijos produktų pirkimai Baltijos jūros regione

Baigėsi Baltijos jūros programos Interreg parengiamasis projektas #S008 „Žalieji viešieji farmacijos produktų pirkimai Baltijos jūros regione (GrePPP)“. Projektas apžvelgė darniųjų farmacijos produktų viešųjų pirkimų (angl. Sustainable Public Procurement of Pharmaceuticals (SPPP) kriterijus vietos, nacionaliniu ir globaliu lygiu Lietuvoje, Suomijoje,

Norvegijoje, Švedijoje ir Vokietijoje. Farmacijos tiekimo grandinė yra labai ilga ir sudėtinga, skiriasi šalių teisiniai reikalavimai. Atsakingi ir darnūs pirkimai šioje srityje yra būtini, tam reikalingas visų suinteresuotųjų įsitraukimas tam, kad būtų daromas mažesnis farmacijos produktų poveikis aplinkai.

www.sweedishwaterhouse.se

 Interreg
Baltic Sea Region

EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND

EUROPEAN UNION

RESPONSEABLE

EITROFIKACIJA:
BALTIJOS JŪROJE
ISTORIJA APLAUDINTO VARTOJIMA

www.responseable.eu

Projektas skirtas žmonėms geriau suprasti savo ryšį su jūra ir apsaugoti ją nuo neigiamo poveikio. Tam projekto metu pasitelktos ir išbandytos įvairios priemonės, padedančios suprasti, kokiai auditorijai šios žinios įdomiausios, kaip ją pasiekti, kokias komunikacines priemones naudoti ir pan.

Šiame didėle dalis veiksmų, įgyvendinamų iš viso 15 partnerių, buvo skirta eutrofikacijai Baltijos jūroje. Mūsų komanda dalyvavo aktyvioje socialinių tinklų kampanijoje, kurios metu auditorijai pateiktos

įvairios žinutės apie eutrofikaciją bei patarimai, kaip paprastas gyventojas gali prisidėti prie jos mažinimo. Žinutėse išbandytos įvairios informacijos pateikimo formos – nuo specialiai sukurtų filmukų iki įvairių žaidimų ir konkursų.

Po intensyvios kampanijos taip pat buvo atliktos dalyvių apklausos – jomis siekta išsiaiškinti, ar juos pasiekė projekto nešta žinutė ir kaip informacijos pateikimą galima būtų patobulinti ateityje. Kitąmet bus susumuoti ketverius metus trukusio projekto rezultatai.

TEIKTOS PASLAUGOS

2018 m. teikėme konsultacines paslaugas tiek Lietuvoje, tiek užsienyje.

Konsultavome įmones, nevyriausybinės organizacijas ir valstybės institucijas dėl įvairių aplinkosaugos, agrarinės aplinkosaugos, cheminių medžiagų valdymo, upių baseinų valdymo ir žaliųjų pirkimų klausimų, teikėme rekomendacijas, vertinimus, rengėme pranešimus ir seminarus.

GLOBALUS ISSUKIAI IR RINKA

The presentation slide features a collage of images. At the top left is a line graph showing a curve that rises and then levels off. To the right of the graph are several smaller images: a group of people in a meeting, a globe, and a person speaking. Below these are more images, including a person in a white lab coat, a person in a blue shirt, and a person in a brown shirt. The overall theme appears to be global business and market trends.

A whiteboard with handwritten notes is positioned to the right of the presenter. The text on the whiteboard is mostly illegible but appears to be organized into sections with bullet points or numbered lists.

Savanoriškos iniciatyvos

Gamtos lobių trasos

Ketvirtaisiais unikalių gamtos lobių paieškų trasų gyvavimo metais, jas užklupo permainos. Abiejose trasose dėl gamtos išdaigų bei žmonių veiklos prapuolė kai kurie svarbūs gamtiniai trasų orientyrai. Trasas reikia atnaujinti, tad ieškome tam išteklių.

Jei norėtum, kad trasos būtų atnaujintos, skirk paramą mokėjimo paskirtyje nurodydamas „gamtos lobiams“.

Remti

„Vidur girių“ festivalis

2018 m. festivalis vėl atgijo. Džiaugiamės, kad pagaliau pavyko rasti finansinę paramą šiai pavasario šventei. Nuo šiol bent 10 metų festivalį organizuosime įgyvendindami projektą „Naturalit“. Tikime, kad gausi projekto komanda ir finansinė parama padės sukurti dar smagesnį ir nuotykių kupiną festivalį.

Savanoriškos iniciatyvos

Gamtosauga kūrybingai arba
viržinis alus gelbsti
tetervinus (cacarukus)

Jau antrus metus bendradarbiaudami su alaus Bravoru „Dundulis“ saugome viržynus ir juose prieglobstį randančius tetervinus.

Taip, ragaudami *Šnektį* jūs galite prisidėti prie gamtos saugojimo. Mat šis bravoras verda šventinį viržinį alų. Labai nedideliais kiekiais, sezoninį, reikalaujantį daug rankų darbo. Viržius vyrai renka Musteikos poligone, kur įsikūrusi didžiausia tetervinų tuokvietė Lietuvoje.

Norint, jog ši tuokvietė išliktų tinkama tetervinių šokiams, reikia po truputį vis atnaujinti viržyną. t.y. po nedidelį plotą vis šienauti/ganyti, o nuskintus viržius geriausia pašalinti (išvežti ar suvalgyti). Dzūkijos nacionaliniam parkui, kuris rūpinasi šių tetervinių tuokviete, nupjautų viržių šalinimas yra problema - iš jų nepagaminsi nei šieno ūkininkams, nei malkų kaimo žmonėms. Bet štai alaus bravoro vyrų pasiganymas - tikrai nebloga išeitis. Jei kasmet bus nuskabytas koks hektaras viržių vis kitoje vietoje - tai bus puikus būdas išsaugoti šią unikalią buveinę.

Dėstymas būsimiems gamtininkams ir komunikacijos specialistams

2018 metais mūsų darbuotojai – Žymantas Morkvėnas ir Rita Grinienė – tęsė gamtosaugos komunikacijos kurso dėstymą Vilniaus universitete, Gyvybės mokslų fakultete. Kolegų studentais jau antrus metus tapo biologinės įvairovės magistrantai.

„Nuostabu matyti tiek entuziazmo ir augimo. Labai džiaugiuosi galėdama dalintis žiniomis ir patirtimi su jaunųjų gamtininkų karta. Tikiu, kad efektyvi komunikacija gali padėti išspręsti daugybę gamtosaugos problemų.“ – sako Rita Grinienė

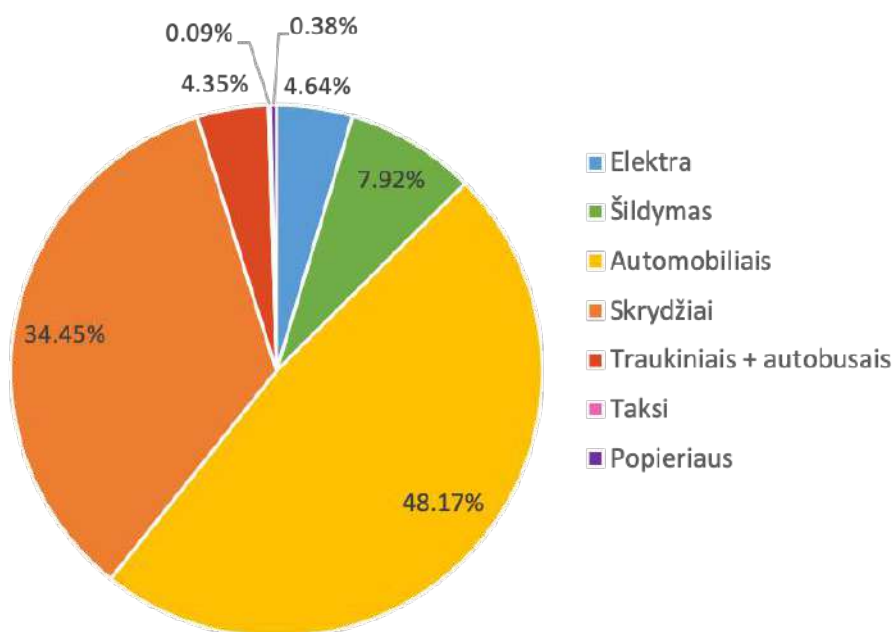
Viso semestro metu studentai vykdė įvairias praktines užduotis, o kurso kulminacija tapo renginys šalia Nacionalinio lankytojų centro, kur buvo pastatytas paminklinis atminimo akmuo išnykusioms sengirėms atminti.

Kita kolegė – Audronė Alijošiutė-Paulauskienė savo daugiamete patirtimi socialinės atsakomybės srityje dalinosi su Vilniaus universiteto Tarptautinės komunikacijos magistrantais.

MŪSŲ POVEIKIS APLINKAI

Kasdienėje darbo aplinkoje neišvengiamai naudojame elektros energiją, automobilių kurą ir kitus išteklius, kurie generuoja dujas, sukeliančias šiltnamio efektą. Nuo 2011 metų skaičiuojame organizacijos veiklos pėdsaką, kurį išreiškiame CO2 emisijų ekvivalentu ir taip galime įvertinti savo poveikį bei skaičiuojame, kiek sugeneruojame atliekų.

Bendro Co2 pėdsako sudėtis

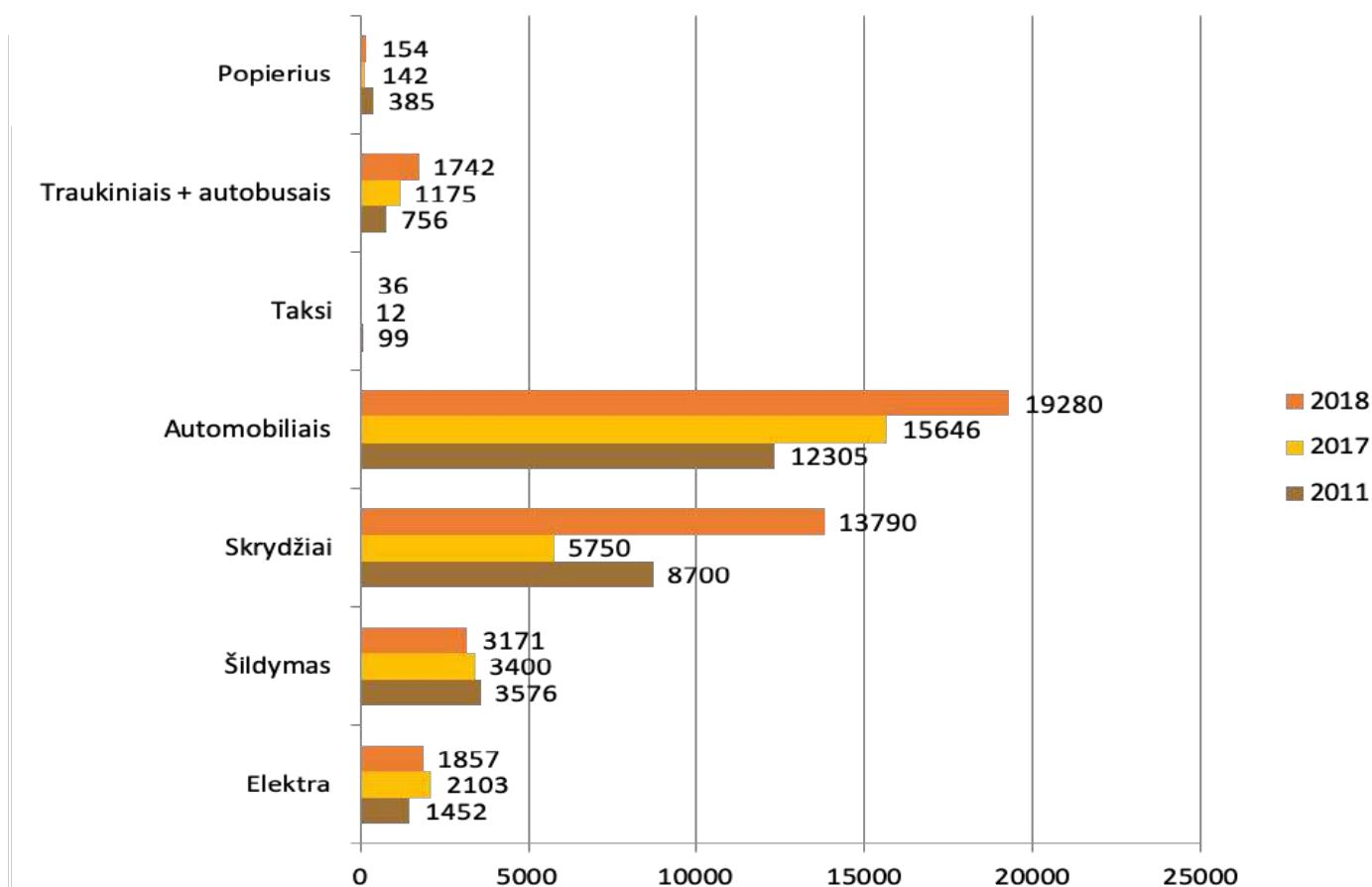
Daugiausiai (87%) CO2 2018 m. sugeneravo transportas. Tai susiję su itin aktyviomis šių metų veiklomis - organizavome daug tarptautinių seminarų, vyko daug aktyvių darbų įvairiose projektų teritorijose. Antroje vietoje pagal sugeneruojamo CO2 kiekį yra šildymas, tačiau jis varijuoja priklausomai nuo to, kokia šalta yra žiema. Trečioje vietoje atsiduria elektros energija, kuri nuo 2017 metų sausio mums teikiama iš atsinaujinančių energijos šaltinių.

40 tonų

Jau 8 metus sekame ir skaičiuojame savo CO2 pėdsaką ir per šį laiką pamatėme, kad sugeneruotas anglies dvideginio kiekis labai priklauso nuo kiekvienais metais vykdomų veiklų. Vienais metais daugiau keliaujame, vykdomė seminarų ar turime kitokių, specifinių veiklų. Šie 2018 metai mums buvo tikras iššūkis su daugybe naujų patirčių bei užduočių. Kadangi metai buvo itin aktyvūs, tad ir CO2 sugeneravome gerokai daugiau – 40 tonų. Tai kol kas didžiausias sugeneruotas CO2 pėdsakas nuo pat 2011 m. (kai bendras vidurkis – 29 tonos).

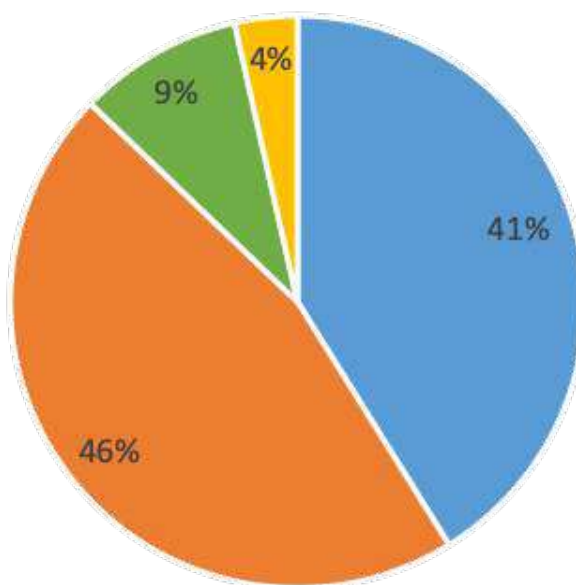
Suvaruoti ištekliai pagal co2 kiekį

Atliekos

Bendrai sugeneravom 472 kg atliekų ir tai yra daugiausiai per visus metus, kuomet pradėjome skaičiuoti savo poveikį aplinkai. Didžiausia atliekų dalis - popierius. Taip yra todėl, kad 2018 metų pavasarį biure susitvarkėme iš pagrindų, tad surūšiuojame daug per ilgus metus susikaupusių senų dokumentų. Tai pridėjo ne vieną dešimtį kilogramų atliekų.

Mūsų sugeneruotos atliekos

■ Nerūšiuotos atliekos, kg
 ■ Popierius, kg
 ■ Plastikais, kg
 ■ Stiklas, kg

2018 M. VYKDYTI PROJEKTAI

Trukmė	Bendras biudžetas*	Finansuoja	Pavadinimas	Partneriai/ vykdytojai	Projekto svetainė
2014-2019	2 751 426 €	ES LIFE+ programa, Lietuvos Respublika, Latvijos Respublika, Estijos Respublika ir projekto partneriai	Integruoto planavimo įrankio sukūrimas, siekiant užtikrinti pievų biologinės įvairovės gyvybingumą (LIFE Viva Grass)	Baltijos aplinkos forumas Lietuvoje (Projekto koordinatorius), Baltijos aplinkos forumas Latvijoje, Latvijos Universitetas, Cēsis savivaldybė, SOVITES ūkis, Vāj Otrās Majas, Baltijos aplinkos forumas Estijoje, Estijos gyvosios gamtos mokslų universitetas, Lumanda rajono savivaldybė, Kurese ūkis, Pavilnių ir Verkių regioninio parko direkcija, Dubysos regioninio parko direkcija, Šilutės rajono savivaldybė, UAB Hnit-Baltic, Aplinkosauginių spėndimų institutas	www.vivagrass.eu
2015-2020	4 458 762 €	LIFE programa, Lietuvos Respublika, Latvijos Respublika, Estijos Respublika ir projekto partneriai	Pavojingų cheminių medžiagų pakeitimo įgyvendinimas Lietuvos, Latvijos ir Estijos mažose/vidutinėse ir pramonės įmonėse (LIFE FitForREACH)	Baltijos aplinkos forumas Estijoje (Projekto koordinatorius), Baltijos aplinkos forumas Lietuvoje, KTU Aplinkos inžinerijos institutas, Aplinkos apsaugos politikos centras, UAB Marijampolės pieno konserval, JSC Vakarų Metalgama, Baltijos aplinkos forumas Latvijoje, REACH pagalbos tarnyba Lietuvoje, REACH pagalbos tarnyba Latvijoje, REACH pagalbos tarnyba Estijoje, Hendrikson & Ko OÜ, Ecodesign competence centre, TENACHEM, Ltd., Henkel Makroflex AS, Epokate OÜ, Mayeri Industries AS	www.fitreach.eu/lt
2016-2019	3 541 797 €	Europos regioninės plėtros fondas, Baltijos jūros regiono programa „Interreg“, Lietuvos respublika ir projekto partneriai	Inovatyvūs valdymo spėndimai mažinant pavojingų cheminių medžiagų emisijas miestuose Baltijos jūros regione (NonHazCity)	Stokholmo miestas (vadovaujantis partneris), Vesteroso miestas, Švedų žemės ūkio mokslų universitetas, Turku taikomųjų mokslų universitetas, Parnu miesto valdžia, Parnu vandenys, Baltijos aplinkos forumas, Estija, Rygos miestas, Baltijos aplinkos forumas, Latvija, Gdansko universitetas, Gdansko savivaldybė, Gdansko vandens ūkis, Baltijos aplinkos forumas, Lietuva, Klaipėdos regiono aplinkosaugos departamentas, Kauno rajono savivaldybė, Šilalės rajono savivaldybė, Taikomosios ekologijos institutas, Vokietija, Baltijos aplinkos forumas, Vokietija	www.pagalvok.lt
2016-2023	4 097 038 €	LIFE programa, Lietuvos Respublika ir projekto partneriai	Meldinei nendrinukei tinkamų kertinių buveinių tinklo formavimas siekiant užtikrinti ilgalaikę jos apsaugą Lietuvoje (LIFE MagniDucatusAcrola)	Baltijos aplinkos forumas (Projekto koordinatorius), Kretingos miškų urėdija, Žuvinto biosferos rezervato direkcija, Nacionalinio mokslininkų ir gamintojų susivienijimas „Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos mokslinis-praktinis gamtinių išteklių centras“	www.meldine.lt
2017-2018	6 250 €	Europos regioninės plėtros fondas, Baltijos jūros regiono programa „Interreg“ ir projekto partneriai	Žalieji viešieji pirkimai farmacijos srityje Baltijos jūros regione (GrePPP)	Tarptautinis Stokholmo vandens institutas, IVL Svenska Miljöinstitutet, Ūko-Institut e.V., Suomen ympäristökeskus SYKE, Baltijos aplinkos forumas	-

*-atkreipiame dėmesį, kad šiame stulpelyje rašomas bendras visų projekte dalyvaujančių partnerių biudžetas visose šalyse, kur jis įgyvendinamas.

Trukmė	Bendras biudžetas*	Finansuoja	Pavadinimas	Partneriai/ vykdytojai	Projekto svetainė
2016-2018	104 866 €	ES ERASMUS+ programa ir projekto partneriai	Futurepreneurs	Saulėtekio slėnio mokslo ir technologijų parkas, Vilniaus universitetas, Baltijos aplinkos forumas Lietuvoje, Gedimino technikos universitetas, VU Verslo mokykla, VŠĮ „Versli Lietuva“, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra, Startup.lt, Lietuvos inovacijų centras, Civitta, Pure Birds, Swedbank, Žinių ekonomikos forumas	www.futurepreneurs.eu/lithuania
2017-2018	10 701 €	Europos regioninės plėtros fondas, Baltijos jūros regiono programa „Interreg“ ir projekto partneriai	Darnios šlapynių valdymo sistemos sukūrimas atkuriant durpynus ir panaudojant jų biomasę Nemuno upės baseino rajone, siekiant pagerinti vandens kokybę Baltijos jūroje (DESIRE)	Greifswaldo universitetas, Lenkų paukščių apsaugos draugija, Baltijos aplinkos forumas, Michael Succow Fondas	-
2018	20 009 €	Baltijos jūros išsaugojimo fondas (BaltCF)	Privačių žemės savininkų iniciatyva, siekianti klestinčios ir sveikos Baltijos jūros (Baltic rePair)	Baltijos aplinkos forumas, Sylvén GmbH	-
2018-2027	17 000 044 €	LIFE programa, Lietuvos Respublika	NATURA 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje	Aplinkos projektų valdymo agentūra (projekto koordinatorius), Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija, Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija, Žemaitijos nacionalinio parko direkcija, Baltijos aplinkos forumas, VDU žemės ūkio akademija, VĮ Valstybinių miškų urėdija	www.naturalit.lt
2018-2021	4 925 146 €	Europos Sąjungos H2020 programa	Agroekologinių žemės ūkio sistemų tvarumo pažinimas ir gerinimas Europos Sąjungoje (UNISECO)	Johann Heinrich von Thünen Kaimo mokslų institutas, Italijos žemės ūkio ir žemės ūkio ekonomikos tyrimų taryba (CREA), Atėnų žemės ūkio universitetas, Vienos gamtos išteklių ir gyvosios gamtos mokslų universitetas, James Hutton Institutas, Aberdino universitetas Ronos-Alpių žemės ir maisto ūkio aukštoji mokykla, Baltijos aplinkos forumas Latvijoje, Baltijos aplinkos forumas Lietuvoje, Ekologinio žemės ūkio tyrimų institutas (FiBL, Šveicarija), Geonardo aplinkosauginės technologijos, Ltd, Švedijos žemės ūkio universitetas, Ispanijos Navaros aplinkosaugos vadyba, Pasaulio gamtos fondas, Dunojaus Karpatų programa Rumunijoje, Čekijos žemės ūkio ekonomikos ir informacijos institutas, Europos žemės savininkų organizacija, Čekijos ekologinio žemės ūkio ir tvaraus kraštovaizdžio valdymo institutas.	www.uniseco-project.eu

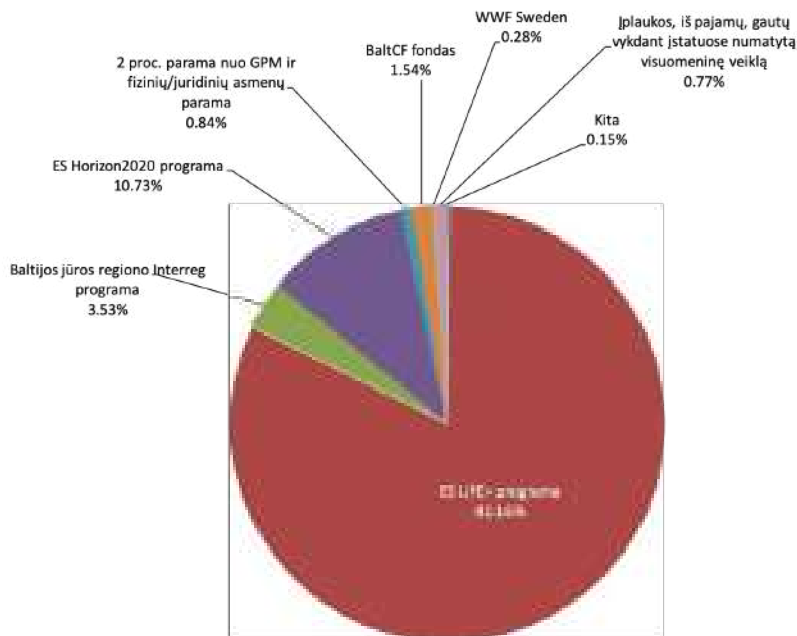
FINANSINĖ ATASKAITA

Įplaukos

Įstaiga 2018 metais gavo 1 297 860 eurų įplaukų*. Dalis gautų piniginių lėšų yra susijusios su 2017 m. projektų vykdymo metu patirtų išlaidų kompensavimu, o kita - su 2018 m. patirtų išlaidų kompensavimu ir pajamomis, gautomis vykdant įstatuose numatytą viešuosius interesus tenkinančią/visuomenei naudingą veiklą.

***Pastaba.** Pagal LR viešųjų įstaigų įstatymą veiklos ataskaitoje privalu nurodyti gautas lėšas, todėl ši suma nesutampa su finansinės atskaitomybės apyvarta, nes apyvarta skaičiuojama kaupiamuoju būdu.

Įplaukų pasiskirstymas pagal šaltinius

Grafike „Įplaukų pasiskirstymas pagal šaltinius“ išskirtose įplaukose, gautose iš ES LIFE programos taip pat yra įtrauktos bendrojo finansavimo lėšos, gautos iš Lietuvos Respublikos biudžeto. Lietuvos Respublika yra įsipareigojusi prisidėti prie šių programų finansuojamų projektų įgyvendinimo. Tokių biudžeto lėšų 2018 m. iš viso gauta 560 968 eurai. Visose įstaigos įplaukose šios lėšos sudaro 43,22 %.

Dalis iš ES LIFE programos, WWF Sweden ir BaltCF fondų finansavimo gautų lėšų buvo perskirstyta tarp finansuojamų projektų partnerių, kur įstaigos dalis sudarė 52,36 %.

2018 m. gauta paramos iš 2 proc. nuo GPM - 637 eurai. Taip pat gauta paramos iš fizinių asmenų ir juridinio asmens – 10 287 eurai.

Ačiū!

Išlaidos

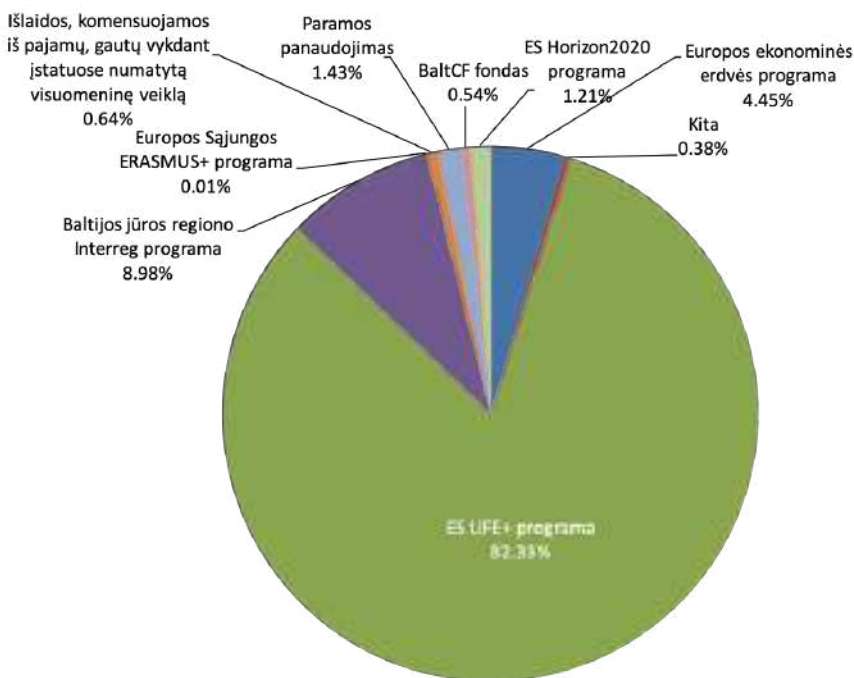
2018 m. įstaiga patyrė 739 690 eurų sąnaudų. Dalis jų bus kompensuotos iš 2019 m. gautinų įplaukų (tikslinių lėšų finansavimo). Vadovo darbo užmokesčio dalis (kartu su nuo darbo užmokesčio mokamais mokesčiais) sudaro 6,07 % visų išlaidų.

Visos įstaigos darbo užmokesčio išlaidos (kartu su nuo darbo užmokesčio mokamais mokesčiais) sudaro 43,84 % visų išlaidų.

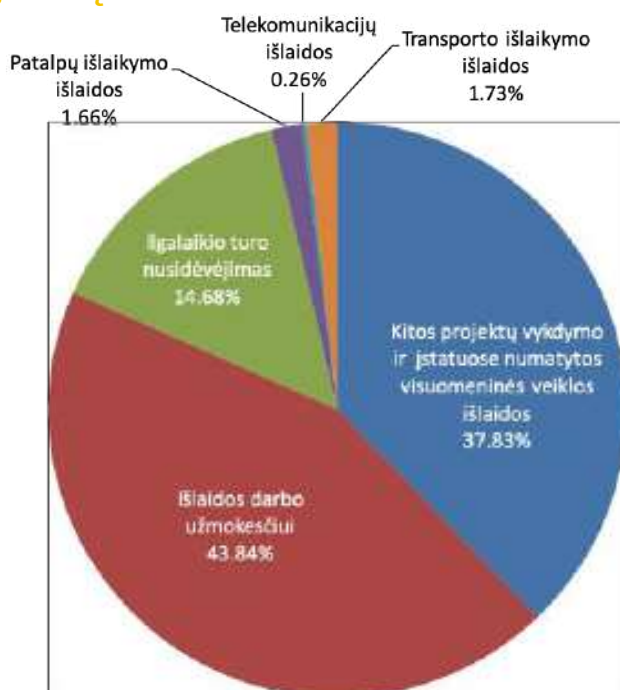
Išmokų asmenims, susijusiems su įstaigos dalininkais, 2018 m. nebuvo.

Įstaigos valdymo išlaidos betarpiškai susijusios su įgyvendinamų projektų administravimo išlaidomis, todėl atskirai neišskiriamos.

Išlaidos pagal šaltinius

Išlaidos pagal rūšį

FINANSINĖ ATASKAITA

Darbuotojai ir dalininkai

Metų pradžioje įstaigoje dirbo 15 darbuotojų, penki iš jų – nepilnu etatu, 5 darbuotojos – motinystės atostogose. Metų pabaigoje dirbo 20 darbuotojų, šeši iš jų – nepilnu etatu, 3 darbuotojos – motinystės atostogose.

2018 m. įstaigos dalininkų sudėtis nekito. Dalininkų įnašas sudaro 1 539 eurų. Dalininkams atitinkamai priklauso 97 %, 2% ir 1%, jie visi turi po vieną balso teisę (informacija apie viešųjų įstaigų dalininkus viešai prieinama ir kaupiama VĮ Registrų centre).

Ilgalaikis turtas

2018 m. įstaiga įsigijo ilgalaikio turto už 510 869 eurų projektų „Meldinei nendrinukei tinkamų kertinių buveinių tinklo formavimas siekiant užtikrinti ilgalaikę jos apsaugą Lietuvoje (LIFE MagniDucatusAcrola)“, „Natura 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje (LIFE IP PAF-NATURALIT)“ ir „Agroekologinių žemės ūkio sistemų tvarumo pažinimas ir gerinimas Europos Sąjungoje (UNISECO)“ veikloms įgyvendinti:

Ilgalaikis turtas	Finansavimo programa	Vertė
Organizacinė įranga	ES LIFE+ programa	1,98%
Aplinkos monitoringo įranga		7,42%
Traktorius		15,21%
Granuliavimo įranga		47,36%
Veršidės rekonstrukcija granuliavimo cecho įkūrimui		27,50%
Organizacinė įranga	ES HORIZON2020 programa	0,27%
Organizacinė įranga	Įstaigos lėšos	0,26%
VISO		100,00%

LIFE projektai – investicija į Lietuvos gamtą ir ekonomiką

Svarbiausia LIFE projektų nauda, žinoma, yra praktiniai darbai Lietuvos gamtai. LIFE programa reikšmingai prisideda prie Lietuvos įsipareigojimų ES gamtosaugos srityje įgyvendinimo. Didelė dalis gamtotvarkos ir taip reikalingų mokslinių tyrimų įgyvendinami būtent šios programos dėka.

LIFE projektų biudžetą didžiąja dalimi sudaro Europos Sąjungos investicijos (60-75 %). Prie projektų nuosavu indėliu prisideda projekto partneriai, taip pat dalį bendrojo finansavimo skiria Lietuva (Aplinkos ministerija).

Įgyvendinus projektus didžioji dalis lėšų, kuria prie projekto prisideda Lietuva, mokesčių pavidalu grįžta atgal į Lietuvos biudžetą. Pavyzdžiui, **net 91 % lėšų**, kurias Lietuva mums skyrė kaip bendrąjį finansavimą pirmajam meldinės nendrinukės apsaugos projektui (nr. LIFE09 NAT/LT/000233), **grįžo atgal į valstybės biudžetą**. Taigi, šis mokesčiams grįžus faktinis Lietuvos indėlis sudarė 36 755 Eur, o projektas į mūsų šalį pritraukė apie 1,47 mln. Eur Europos investicijų.

Svarbu ir tai, kad į Lietuvą pritrauktos lėšos įsiliejo į Lietuvos rinką įsigyjant produktus ir paslaugas iš mūsų šalies tiekėjų.

LIFE programa skirta išskirtinai aplinkosaugai ir jokios kitos srities ar ūkio šakos projektų ji finansuoti negali. Finansavimą šiai programai skiria tiesiogiai Europos Komisija projektams varžantis tarptautiniame projektų konkurse. Kasmet jame dalyvauja daugybė projektų paraiškų iš visos Europos. Pavyzdžiui, 2018 m. konkursui pateikta daugiau nei 1000 paraiškų koncepcijų. LIFE taip pat pripažįstama kaip viena efektyviausių Europos Sąjungos priemonių gamtai ir aplinkai saugoti.

91 %
lėšų grįžo

Feju
 bukės

Paremk
Baltijos aplinkos
forumo veiklą

Padėk mums dalintis magija ir kviesti žmones į gamtą!

Daugelis mūsų iniciatyvų, saugančių gamtą bei skatinančių žmogaus asmeninę patirtį (įsibuvimą) joje, negalėtų gyvuoti be visuomenės paramos. Padėk mums palaikyti esamas ir įgyvendinti naujas idėjas.

Remdamas mūsų veiklą tu bent dalele prisidėsi prie šių veiklų:

- Veiklų, skatinančių žmogaus įsibūvimą (potyrių neskubant, pažįstant) gamtoje. Tokių veiklų pavyzdys – festivaliai gamtoje „Vidur girių“, „Miško burtai“, „Vidur ežerų“, gamtos lobių trasos ir pan.
- Padėsi saugoti globaliai nykstančią meldinę nendrinukę.
- Prisidėsi prie visuomenės informavimo apie pavojingas medžiagas kasdieniauose produktuose.
- Prisidėsi prie naujų leidinių apie gamtą gimimo.

Skirk 2 proc. paramą

2018 m. iš 2 proc. nuo GPM gavome 637 eurų paramos. Tai – dvigubai daugiau, nei 2017 m.! Juos skyrėme savanoriškoms festivaliams gamtoje, skatinantiems žmonių įsibuvimą gamtoje.

Manome, kad aplinkosauginiam švietimui bei veikloms, skatinančioms vaikų potyrius gamtoje, skiriamas per mažas dėmesys, tad 2019 m. paramą naudosime būtent šiam tikslui.

Remti

SAVANORYSTĖ

PADEDANT SAUGOTI GAMTĄ

Suteikiame galimybę motyvuotiems žmonėms prisijungti ir drauge saugoti gamtą. Jei tu degi entuziazmu ir noru, o gamtos apsauga tau – viena svarbiausių sričių, esi laukiamas pas mus.

2018 m. savanorių turėjome tikrai ne mažai. Pirmą kartą pas mus darbavosi du savanoriai iš JAV. Tai – Ieva Juškaitė ir Jonas Rociunas-Englert. Jie pas mus atvyko kaip programos „We Connect Lithuania“ dalyviai. Šios programos dalyvė Ieva pelnytai gali būti tituluojama kaip mūsų metų savanorė, nes tokio atsidavimo, atsakomybės ir nuoseklumo nedemonstravo joks kitas šių metų savanoris.

Ačiū jai!

Taip pat turėjome ir gausybę meldinės nendrinukės savanorių, kurie šiemet mums daugiausiai talkino perkėlimo metu – padėjo gaudyti vabzdžius, stebėti ūgtelėjusius paukštelių. Dėkojame jiems! Jų patirtį jamžinome trumpame video filmuke.

Savanoriauti

BEF komanda:

dirbame,
kad būtume laimīgi

BALTIJOS APLINKOS FORUMAS
WWW.BEF.LT
2019

facebook.com/BEFLithuania/

youtube.com/c/BaltijosaplinkosforumasBEF

Baltic
environmental
forum
BEF
LITHUANIA